

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 " "
Egy hónapra 1 " " "
Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseknél a kiadó szerinti jutányos arán vetetnek fel. Helye-díj min-
den külön beiktatásért 80 kr.

Eltiporva.

Egy jajszó nyilallott keresztül egész Európán. Egy szó, melyben benne van minden; bánat, aggodás, honfiai keserűség és mélyeséges hazaszeretet. Jött pedig észak egyik kis országából, melynek népét tisztelettel, és meleg rokonszenvennel vette körül minden ország, még az is, a melyik egy parancsszóra félmillió katonát indíthat el históriát csinálni.

Nekünk magyaroknak különösen szívünkbe nyilallott a jajkiáltás. Igazi részvét fogott el bennünket, és mert mást nem tehetünk kezdünk még jobban érdeklődni az iránt a nemzet iránt, melynek sorsa oly rokon a mienkkel, s mely ép oly büszkén vallja magát Finnek, mint mi magyarnak.

A fehér czár birodalmának intrikusai kivetették a hálót a szegény országra, sötét tervüknek meg lesz az eredménye — Európa térképéről ismét letörlik egy szabad nemzet nevét — helyébe jön az orosz — a fehér czár dicsőségére.

Fellázad minden szabad ember a barbárság láttára, de szive egyszersmind emelkedik, mikor értesül arról a magasztosan impozáns néma tüntetésről, mely a kis országban folyik.

A francia jelszó — meghalunk — de nem adjuk meg magunkat lelkesíti a

férfiut, ez a néma tüntetés azonban fel-emeli a lelket, s minden kéz önkéntelenül teszi le az elismerés babér koszoruját Finnország elé.

Az optimisták azt mondják, hogy a hatalmas czár talán talán megmástitja a kegyetlen ukázt. A pesszimisták azonban Lengyelország sötét árnyékát látják, s szomorúan mondják: «Készülhet Finnország a nagy temetésre!»

Ez a temetés egyike lesz a legborzasztóbbaknak, amelyet a világtörténelem lapjaira feljegyeztek.

Meg lesz írva, hogy épen akkor, midőn a minden oroszok czárja Hágába békekongresszust hívott egybe, saját birodalmában lábbal engedte tiporni a népjogot, és gyászba öltöztetett két millió embert.

Az európai nagyhatalmak pedig egyhangu megállapodással fogják kijelenteni, mint 1849-ben jelentették ki, hogy noha az eltiprott népnek igaza volt, de nem szolgált rá, hogy miatta háboruba elegyedjenek.

A nyelv, melyen a Kalevala íródott egy század alatt holt nyelv lesz, a nép pedig, mely a hideg északot a kultúra és haladás sugarával szötte be, örökre el lesz feledve.

Hogy is lehetne másképen?

Hiszen az az imádság, mely a szegény nép ajkán nap-nap után elhangzik,

nem hat fel a márvány palotákba. A nagy birodalom és a béke kongresszus nagyon is lekötik az atyuska figyelmét. Az intrikusok mind sűrűbben zugják a pereát-ot!

Segítség csak egy van — a népek istenének segítése. Ez talán még megtudja illetni a fehér czár szívét s védő kezeit kiterjesztve megmenti azt a nemzetet, mely multjához mindig hű maradt, így jövőjére igazán érdemes.

Az egész művelt világ kívánja ezt, mi pedig együtt ünnepelnénk a kis rokon nemzettel, melyet tisztelni és becsülni anynyira megtanultunk.

S. B.

A kiegyezés.

A kiegyezés kérdése tegnapelőtt sem haladt előre s a helyzet tegnap sem javult, sőt úgy látszik, hogy ki van zárva annak a lehetősége, hogy a magyar miniszterek mostani bécsi tartózkodásának is valami eredménye legyen.

Mind a két kormány szilárdan ragaszkodik álláspontjához és ennélfogva a magyar és osztrák minisztereknek újabb találkozása nincs is kilátásba veve.

Miután Széll K. hétfőn kifejtette a királynak a magyar kormány álláspontját, tegnap d. u. Thunnak volt alkalmá az osztrák kormány álláspontját az uralkodóval megismertetni.

A dolgoz természeténél fogva a két kormány a királynak megfogja könnyíteni a dön-

Örök vágy.*)

Ha ellobog majd ifju lángom,
Ha majd zokogni sem tudok
S a sok romma verődött álmon
Dermedten összeroskadok, —
Vajjon a nyugvas tompa kinyát
Érezni nem lesz oly nehéz?...
Vegy vágyón fogom visszasírni
Az örök, kinos szenvedést?...
Ady Endre.

Ha ellobog majd ifju lángom
S örök megnyugvás int felem,
Milyen szellem fog felkeresni
Testemnek porlado helyen?...
Az örök vágy lángszellemének
Árnya kísért ott engemet,
Mert, hogy vágy nélkül elhamvadjak,
Érzem, tudom, hogy nem lehet!...
Ady Endre.

M é z.

A „Debreczen“ eredeti tárczája.
Irtá: HEVESI JÓZSEF.

I.

Ha a modern novellairókat venném mintául, így kellene kezdenem elbeszélésemet:
»Adolár törökhimzésű halókabátban ült a kandalló mellett és havanna-szivart sziva

(sajátságos, hogy míg maguk a novella írók rendszerint kurtaszivarokat szívnak, hőseikkel mindig havannát szívatnak), nézte a hideg lángokat. Az ablakokat, melyek be voltak szöve jégvirágokkal, a vihar zörgette és Adolár elmerengett a sikongó s élveszen és a tanczó lángnyelveke...

Nos hát az en hősömet nem hívták Adolárnak, hanem — Andrásnak; nem volt rajta törökhimzésű halókabát, hanem ingujjba volt; nem szitt havannát, hanem a világ legkilenczkrajzarosabb regalitását, nem ült a kandallónál, mert szobájában nem is volt ilyen divatját multa tüzhely és nem leste sem a jégvirágokat, sem a szélvihart, mert tökéletesen nyár volt. Nem is ábrándozott, mert más dolga akadt: a feleségét csókolgatta. — Szép, fiatal, aranyzóke kis feleségét, kit csak pár hónap óta nevezhetett a magáénak.

Par bónap! Neki csak pár pillanat, mert míg a bubánat esztendőkké nyújtja a pillanatok is, a boldogság röpke szárnyain észrevétlenül surran az idő, tova.

Ott ültek boldogan egy kis barsony keverten. Eöztük kis asztalkán, melynek fekete ébenebe antik mintázatu mozaik volt berakva, kis cse-zeben fekete kávé. Ebből szörpölte egy-egy hőrpötést felváltva, jól ügyelve, hogy a csésze szélének azt a helyét vigye ajkához az egyik, melyet a másik érintet.

Nem is igen beszéltek. Vagy ha beszéltek nem szavakat ejtettek ki, csak tagolatlan hangokat, azokat a leírhatatlan, meg nem hatarozható hangokat, a melyekben a rajongás,

gyöngédség a kifejezhetetlen boldogság, a megdicsőült önkívület, és szórakozottsága szokott ki özni. Nem is volt az beszéd, csak csókcsatolás.

András a csésze után nyult.

— Hadd meg nekem a cukor alját, — szölt enyelegve az asszony és aranyfürtös fejét a férj ölebe pihentette.

Ez kiürítette fenéig a mokaacsészét. És aztan nezte, nézte az alját.

— Nos? — szölt az asszony.

— Nincs benne cukor, — szölt komikus zavarral a férj.

Összeborultak és együtt vizsgá gatták a millefleurs-sel díszített kis csészét.

Az asszony felkaczagott s a csésze tányérkájára mutatott, a mely az asztalkán volt.

András odanézett.

Rajta volt a három darab cukorka. — Cukor nélkül ittuk, — szölt fanyarul összehuzva az ajakát, mintha csak most vett volna észre, hogy a kávé keserű.

— Hát csod? Hiszen a mézeshetekben vagyunk?

II.

Az ajtón kopogtattak.

— Ki az?

— Én vagyok, a János, levele van a nagyságos urnak.

— Tedd az asztalomra.

— Feleletre várnak.

— Add be.

Az inas átnyújtá a levelet és eltávozott.

*) A szerzőnek pár nap mulva megjelenő költemény-kötetéből.

tést azzal, hogy mind a kettő fölajánlja lemondását.

De a királynak mégis nagyon nehezére fog esni a döntés, mert a konstelláció oly kedvezőtlen, hogy akármiképpen dönt is, nem az egyik vagy a másik kormány, hanem az egyik vagy a másik állam ellen kell döntenie. — Ez az oka az uralkodó habozásának.

A király valószínűleg még egyszer föl fogja szólítani a két kormányt, hogy igyekezzenek közös erővel olyan megoldást találni, amely mind a két félt kielégíti s a koronáról a döntés nehézségét elhárítja.

A „N. Fr. Pr.” esti lapja így ír:

A krízis ma és holnap közt ama pontot fogja elérni, amelyben az u. n. akut stádiumba lép. További tárgyalásoktól eredményt nem lehet várni és ezért sem tegnap, sem ma újabb tárgyalások nem történtek. Az ellentétek áthidalhatlanok. Megegyezésnek még a lehetőségében sem hiszünk.

Politikai körökben általános az a felfogás, hogy a kiegyezés kérdése Ausztriában miniszterválsághoz fog vezetni.

A Neues Wiener Abendblatt jelenti:

A kiegyezési kérdés tegnap egy lépést sem haladt előre és valószínűleg a mai nap sem fogja meghozni a megoldást. Sőt ugyancsak, hogy az az eshetőség sincs kizárva, hogy a magyar minisztereknek Bécsben való tartózkodása teljesen eredménytelen lesz. Hírszerint mindkét kormány változatlanul megmarad álláspontján, minek következtében a magyar minisztereknek és osztrák kollégáiknak újbóli találkozása még kilátásba sincs véve. Az a benyomásunk hogy a tárgyalások jelen stádiumában ő felsége magának tartotta fenn a közvetítést a két kormány álláspontja között. Miután tegnap a magyar minisztereknek volt alkalmuk az uralkodó előtt a magyar kabinetnek álláspontját kifejteni ma valószínűleg a Thun-kormány tagjai fognak a végül a király előtt megjelenni. Koronatanács, amelyben mindkét kormány helytállóan a saját álláspontja mellett, a mai nap folyamán aligha lesz.

A dolog természetében fekszik, hogy mindkét fél meg akarja könnyíteni az uralkodónak a szabad elhatározását a demisszió fölajánlása által, de a legmagasabb döntés még az egyik kormány demissziójának elfogadása esetén sem lenne könnyebb, mert a szerencsétlen politikai konstelláció úgy akarta, hogy bármelyik kormány javára legyen is a döntés, az tulajdonképp nem a kormányokra vonatkozik, hanem a monarchiának egyik vagy másik államára.

Ebből magyarázható meg az uralkodónak vonakodása a döntés tekintetében s ez az oka annak, hogy a kabineteket ismétellen felszólította arra, hogy a megoldást egy közösen kiheresendő módozattal megkíséreljék, a mely mindkét félt kielégitené és az egyik oldalon sem hagyna sebet hátra. Innen van mindkét részről az az igyekezet, hogy a vitás kérdést kabinetválság nélkül intézzék el, mi azonban a Széll-féle formulának — hacsak formális — megváltoztatása nélkül is, nem lesz lehetséges.

A Thun-kabinetnek ki kellene jelölnie egy oly változtatást, melynek eszközlése után a Széll-féle formulához hozzájárulhatna. Széll Kálmán azonban csak oly módosításba egyezhetnék bele, mely az ellemezéssel kötött paktumának a lényegét nem érinti. Vajjon meg fogják-e találni ezt az eszközt, annak a lehetőségére nincs kizárva. Természetesen lehetséges az az eset, hogy a magyar parlament június 2-án összeül anélkül, hogy a megoldás akkorára biztosítva legyen. Csak hogy akkor Széllnek közölnie kellene mindazokat az indítókat, melyek miatt a monarchia két államának gazdasági ügyeire vonatkozó törvényjavaslatokat, melyek az önálló szavazás alapján állanak, meg nem terjesztette a képviselőház elé. Bármilyen legyen is a megoldás, a Reichsrath egybehívása s a bank kettéválasztása kizártnak tekintendő, az első mostanra, a második pedig belátható időkre (?)

A király tegnap kihallgatáson fogadta G o l u c h o v s z k i gróf külügyminisztert is.

Az osztrák tartománygyűlés tegnap ülése délelőtt tíz és fél órakor nyílt meg. A bejelentések között jelelgező: Schlesinger és társainak az a sürgős indítványa, hogy a tartománygyűlés tiltakozzék a magyar presszió ellen a kiegyezés kérdésében. A sürgősséget egyhangulag kimondják. — Schlesinger megokolja indítványát.

Lueger dr. kiemeli, hogy a magyarok ellen közös erővel kell küzdeni. Az utolsó időben a viszonyok annyira kielesedtek, hogy végre mindenki belátta a közös védekezés szükségességét, mert a magyarok vakmerősége már nem ismer határt. A szülő azután azokról a szemrehányásokról beszél, a melyekkel a legutóbbi időben német részről illetik s végül kijelenti úgy a maga, mint a pártja nevében, hogy minden szidalmazás ellenére föltétlenül ragaszkodni fognak a németek egységéhez, mert szerencséje Ausztriának, ha a németek nemzeti szempontból valahára megegyeznek. A ki ehhez hozzányúl, bünt követ el. (Bravo! Bravo!) Noske nem hiszi, hogy a keresztényszocialisták őszintén gondolkodnak. A németek egységét csak eszközül tekintik céljaik elérésére.

Noske és Lustkandl beszéde után Lueger azt hangoztatta, hogy Ausztriának egységesnek kell lenni Magyarországgal szemben. A tartománygyűlésnek mint egyedül üléselő parlamenti testületnek kötelessége, hogy Magyarország önhittségét energikusan visszautasítsa.

Schlesinger sürgős indítványát erre lényegében elfogadták. Noskenak azt a pótindítványát, hogy a kormányt föl kell szólítani a Reichsrath összehívására, 52 szavazattal 31 ellenében elvetették.

Az ülés folyik.

BELFÖLD.

A miniszterek Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnököt ő felsége tegnap délután újból hosszabb kihallgatáson fogadta.

A Bécsben időző magyar miniszterek ezután a bankgassei magyar miniszterium épületében hosszabb értekezletre gyűltek össze.

A magyar miniszterek még ma is Bécsben maradnak.

Népgyűlések. A t a t a i függetlenségi polgárok és a szocialisták vasárnap népgyűlést tartottak, az önálló vármegye és általános választói jog mellett. — A népgyűlésen mintegy 6000 ember vett részt. A gyűlésen S z a b a d o s Sándor joghallgató szónokolt.

P é c s r ő l írja tudósítónk, hogy az ottani függetlenségi párti polgárok és a szocialisták június 18-án tüntető körmenettel egybekötött népgyűlést rendeznek szintén az önálló vármegye és az általános szavazati jog mellett. A rendezőség a gyűlés szónokul Ugron Gabort fogja felkérni, ki még eddig nem nyilatkozott, hogy vajjon elmegy-e?

KÜLFÖLD.

Tavaszi szemle Berlinben. A testőrhad tavaszi diszszemejét, amelyet Bock és Potach gyalogsági tabornokok vezényeltek, tegnap tartottak meg a tempelhofi mezőn gyönyörű időben. A csapatok két harcvonatban állottak föl Bülow baró és War ensleben altábornagyok parancsnoksága alatt. Vilmos császár tabornoki egyenruhában, Viktória császárné vértesezredének egyenruhájában jelent meg.

A diszszemlén ott voltak: Ferenc Ferdinánd fgg., János György szász hg., Miklós württembergi hg., az itt időző hercegek, sok külföldi, főleg osztrák-magyar katonatiszt és a császár kísérete. A gyakorlóter körül óriási néptömeg gyűlt egybe; amely eljenezte a császárt. Az idegen fejedelmi személyek üdvözlése után a császár a csapatok tisztelgése mellett ellovagolt az arcvonalok előtt. Azután fölvonultak a csapatok és pedig a gyalogság és a lovasság századonként, a tüzéség ütegenként. A lovascsapatok először lépésben vonultak föl, azután ügetve, a gyalogság pedig masodsor ezredszlopokban vonult föl. Az ezredes magatartása kitűnő volt. Az elvonulás mindkét ízben fényesen sikerült. Vilmos császár mindkét ízben a második gárdaezredet Ferenc Ferdinánd fgg. pedig a Ferenc gránátos ezredet vezette elő, mire a fgg. a császárral meg egyszer ellovagolt a Ferenc császár nevet viselő gránátos ezred előtt. Vilmos császár azután a közönség lelkes ovációi mellett Ferenc Ferdinánd fgggel visszatért a berlini kastélyba.

Milán király és Nikita fejedelem. Az ellenséges viszony, mely Milán király és a fekete hegyek uralkodója közt köztudomás szerint fennáll, az évek hosszú során át nem hogy enyhült volna, hanem mindinkább megjobban kiélesedett. Mint Belgrádban mesélik legközelebb ismét röpirat fog megjelenni, melyet Belgrádban írtak sőt már sajtó alatt is lenne. A röpirat megjelenését arra az időre tartogatják, a mikor Sándor király atyjával Karlsbadban fog időzni. Milán király ugyanis neszét vette annak, hogy Nikita Sándor királyt meggyőzte, hogy egész erejével meg fogja védeni bármi is adna elő magat, de Sándor király érdeke azt kívánna, hogy Milán mielőbb távozzék az országból, mert az a v e g z e t, m e l y M i l á n k i r á l y t

András átvette és meg sem nézve a borítékot, feltörte. Aig vetett a levélbe egy pillantást, hirtelen boru szállta meg nyájas arczatát.

— Kitől van? — kérdezé az asszony, a ki észrevette ezt a gyors változást.

A férj hallgatott. Habozni látszott. Miután nem tett volna tisztában magával, mit tegyen?

— Ah, nem szabad tudnom? — szólta a nő kissé elesen.

A férj lesünte szeméit s halk hangon mondta:

— Tőle van . . .

— Kitől?

— Az en ifjúkori bűnemtől — és átnyújtá a levelet.

— A Lili?

— Igen.

A nő bele sem tekintett a levélbe.

— Mit akar?

— Zsárolni.

— Ah?

— Azt írja, ha ötven forintot nem küldök neki, a legborzasztóbbra szánja el magat.

Mit fog tenni?

— Elarui neked mindent.

Az asszony felkacagott.

— Tréfáljuk meg szegényt.

— Hogyan?

— Adj ide 50 frtot.

A férj csodálkozva nézett a ragyogó szép asszonyra.

— Csak nem akarsz tán?

— Kérek 50 frtot.

A férj tárczaja után nyult és átadta az összeget.

Az asszony odalépett az íróasztalhoz, elővette a saját nevjegyet és a pénzzel együtt egy borítékba tette.

Azán c-engetet és átadta a belépő inasnak.

Itt a válasz.

III.

A férj odaborult lábához és csókokkal halm zta el kis kacsóját.

— Látom, hogy csakugyan megbocsátottál!

A nő diadalmasan tekintett reá!

— Kárpótunkunk kell szegényt a mézes heteinkért.

rendi, a zártatlan Sándor királytismenthetetlenül fogja s ujtani. Ezen értelemben irt Natália királyné is fiának levelet, melyet Sándor király kerülő uton kapott, a mennyiben a királyné egy udvarhölgye hozta a levelet Belgrádba s egy magasabb állású katonatiszt által juttatta azt a király kezébe. Hir szerint az a röpirat lenne a válasz Miklós fejedelem azon ígéretére, melyeket Natália királyné utján juttatott fiához. A röpirat sok olyan dolgról beszél, melyek tárgyalásánál még a cettinjei udvar előkelő hölgyeit se kíméli.

Békekonzferencia. A hágai békekonzferencia második osztályában, mely tudvalevőleg a leszerelés kérdésével foglalkozik, az orosz követ azt indítványozta, hogy valamennyi hatalom kötelezze magát, hogy 5 vagy 10 éven belül nem fog új fegyvert behozni, vagy a mostanit nem fogja kijavítani. Több delegátus erre kijelentette, hogy ez a kérdés túlhaladja azokat az instrukciókat, a melyeket kormányától kapott s gondolkozási időt kért a feleltre.

Ebből azt magyarázzák ki, hogy a nagy hatalmak ezidő szerint nem is gondolnak a leszerelésre, mert a leszerelésre az volna az első lépés, hogy a hatalmak ne hozzanak be új fegyvert a hadseregben. A leszerelés kérdésében egyébként maga a cár sem vár sokat a konferenciától s megelégszik azzal, ha a delegáltak a választott bíróságra nézve megegyeznek. E bíróságnak az lesz a célja, hogy békés uton intézze el az országok konfliktusait, ami által természetesen a háborút ki lehet kerülni.

E tekintetben Oroszországnak az volna az óhajta, hogy a választott bíróság állandó legyen, Svajcban székeljen s minden nemzetközi konfliktus alkalmával összeüljön. A választott bíróság dolgában Anglia és Amerika külön javaslatot adott be s ezt akarja tenni több állam is. E javaslatok fővonásaikban mind megegyeznek s csak apróbb kérdésekben térnek el egymástól, úgy hogy egy kis jóakarattal a delegátusok nagyon könnyen megegyezhetnek.

Oroszországban erősen biznak benne, hogy a delegátusok a választott bíróságot nagy többséggel el fogják fogadni. — Ha ez megtörténik, akkor, a mint az újabb érkező hírek az eddigiekkel egyértelműen jelentik, a konferenciát elfogják napolnai vagy őszig vagy a jövő tavaszig. Még a konferencia elnapolása előtt az orosz követek azt fogják indítványozni, hogy a jövő évben két külön konferenciát tartsanak, egyet a genfi konferencia revíziója, a másikat a tengeri magantulajdon dolgában, a mit az amerikai delegátusok hoztak először javaslatba.

Oroszország Kínában. Minthogy az orosz-kínai bank Sanszi tartományon keresztül Senszi fővárosaiig építendő vasút ügyében tárgyalásokat folytat, az orosz követ értésére adta a cingli jámennek, hogy ennek a vasúti összeköttetésnek a kiépítésére más konzesszió Oroszország előzetes hozzájárulása nélkül nem adható.

A Timesnek jelentik: A Manduriától Pekingig építendő közvetlen orosz vasút ügyében semmi sem változott. Oroszország tudomást sem vesz róla, hogy Kína vonakodik neki a vasút építésére való jogot megadni és hangsúlyozza, hogy követelése megegyezik az angol orosz egyezményhez tartozó pótvjegyzékkel, a melynek szerencsétlen szövegezése fokozta az angol és Oroszország között tamadt félreértéseket, gyöngítette az angoloknak Kínában való befolyását és nagyon elkedvetlenítette a japánokat.

A **pestis.** A hongkongi kormányzóknak az angol gyarmatügyi miniszteriumhoz érkezett távirata szerint a múlt héten 143 új pestises megbetegedés fordult elő 134 halálesettel az előző héten a megbetegedések száma 85 s a halalozásoké 70 volt. A megbetegedések s halaltesetek száma a múlt héten majdnem megkészeződött.

Tegnap a Semramis Lloyd-hajóval háromszáz alexandriai menekülő érkezett Triestbe. A tengerészeti hatóság megtette a szükséges óvó intézkedéseket, de a kormány még

mind ez ideig nem rendelte el a vesztéglést.

A revízió után.

Páris, máj. 29.

Mi lesz a revízió után? Pillanatnyi csönd, de békeség nem. Az ország nagy többsége bele fog nyugodni az ítéletbe, de nem elegszik meg majd vele. Jön a reváncs. Az események tanulságainak levonása, a győzelem kihasználása. Kérdés, okos dolog lesz-e ez? A tanulságok levonása mindenesetre, de vajjon a győzelem kihasználása is? Dreyfus visszaadva családjának és a becsületnek, van-e szükség arra, hogy a dreyfusista mozgalom tovább tartson és bosszúért kiáltson? Nehéz ezt a kérdést eldönteni. Nem a szükség-szerűség, sőt nem is a czelszerűség szempontjai vezetnek a népmozgalmakat, de a hangulat, a szenvedély, az indulat, nemes vagy nemtelen érzések. Jobb volna talán két évi harc és belviszály után a lelkek egyensúlyának helyreállása és az igazságot nélkül való békeség. Különösen a világhiállítás küszöbén.

De vannak, a kik a lelkek egyensúlyát a megzavart erkölcsi rend harmoniajának helyreállításától, azaz a Dreyfus-ügy bűnösének szigorú megbüntetésétől várják. Ezért adtak ki jó eleve a jelszót, hogy a revízió után jó a büntetés. És mindazoknak a vesztét kívánják, a kik közvetve, vagy közvetlenül okai a Dreyfus-ön elkövetett igazságtalanságnak. Maga Dupuy miniszter is nemrég választói előtt tartott beszédében a semmitőszék ítélete után a megállapított bűnök megöröklését helyezte kiállításba. Persze, hogy azok, kik 2 év óta a revízió-mozgalomnak fáradhatatlan katonái voltak, a revízió elrendelésében nem találják meg a teljes diadalt. — Többet akarnak, többet Dupuy-nél, a ki a megállapított bűnök megtöröléséről beszél.

Ők egy nagy, hatalmas példátlan proskribálást szeretnének rendezni, mint ahogy óriási, hihetetlen eszmés volt a gazdaság is melyet lelepleztek. Proskribálást amely a végéig járó nagy néptragédia minden aktív szereplőjé: mindenkit, aki az igazságtalanság táborában volt, még a naivakat, a félrevezetetteket, a jóhiszemű hívőket is (ilyenek is voltak feles számmal) közmegegyezéssel sulytaná. Mások viszont, pedig szintén revizionisták, azt állítják, hogy am inkább meneküljön meg száz bűnös, de ne szenvedjen egy ártatlan se. A „nagy ártatlanság” megszabadulván rabságából, jobb futni engedni egy csomó elbolondított embert, mintsem az állandósított és tovább folytatott harc miatt tovább szenvedjen egy másikat a nagy ártatlanság — Franciaország!

Táviratok.

A német császár a kínai császárnak.

Peking, máj. 30. (Reuter.) Heyking báró német követ ma kihallgatáson volt a kínai császárnál és átadta neki a fekete sarsendert, azonkívül a berlini királyi porcellángyárban készült két karos gyertyatartót, az özvegy császárné számára.

A Dérouléde-pör.

Páris, máj. 30. (A Havas-ügynökség jelentése.) Az esküdszek tárgyaló terme ma is zsúfolásig megtelt. Dérouléde-t és Habert belépésükkor a közönség rokonszenves üntetéssel fogadta. A bíróság folytatja a tanúk kihallgatását.

A Dreyfus-pör.

Páris, máj. 30. (A Havas-ügynökség jelentése.) A törvevyszéki palota nyugodt. A rend főntartására ugyanolyan intézkedéseket tettek, mint tegnap. A tárgyalás déután egy órákor kezdődött.

Ballot-Boaupré előadó folytatja a jelentése fölolvását, a melyet azzal vezet be, hogy most azokat az érveket fogja előadni, a melyeket a revízió ellenesei felhozhatnak. — Ballot úgy vélekedik, hogy a katonai bírák akkor, a mikor az 1894-iki perben nem mutat-

ták meg Dreyfusnak az összes okiratokat, nem lévén törvénytudók, jóhiszeműleg tévedtek. Azután kifajti, hogy a revízió elleneseinek nézete szerint a cette canaille de D... szavakat tartalmazó ügyirat, akár Dreyfusra vonatkozik, akár nem, nem olyan új faktum, a mely Dreyfus ártatlanságát napfényre hozhatná. Henry részvétele a pörben és Du Paty de Clam-mal és Esterhazyval folytatott további intrikái — ugyancsak a revízió-elleneseinek nézete szerint — szintén nem elegendő okok a revízióra. Az előadó azután felsorolja a revízió elleneseinek többi érveit, a melyek szerint a szakértők vallomásaiban talált ellentmondások szintén nem elégségesek arra, hogy a res judicata tekintélyét megdöntsék s a melyek szerint Dreyfus bűnösségét magának a bordereautnak a tartalma bizonyítja. Itt az előadó felsorolja azokat az érveket, a melyeket a bordereaut illetőleg Dreyfus ellen fölhoztak.

Sztrájk.

Páris, május 30. A le creusoti kohban, a munkások kimondták az általános sztrájkot. Az összes gyárakban szünetel a munka.

Oriási viharok Amerikában.

New-York, május 30. Péntek óta eső, jégverés és vihar pusztított Nebraska, Dél-Dakotá, Jowa, Wiskonsin, Minnesota és Észak-Illinois államokban és nagy kárt tett a vetésekben. Emberek is pusztultak el. A kárt több százezer dollárra becsülik.

A kápolnai ütközet emlékűnepe.

A szabadságharc egyik legvéresebb ütközetének, az eldöntetlenül maradt kápolnai csatának tegnap máj. 30. ünnepelték meg felszázados évfordulóját.

A minden tekintetben impozáns ünnepet az egri kaszinó szervezte oly feyves sikerrel, mely a legvéresebb várakozást túlszárnyalta. Az ünnepre óriási közönség sereglett össze; három-negy vármegye hazafias intellegenciája s az egyszerű földnépek ezrei.

Sok vendég érkezett a fővárosból is, kiket a kápolnai állomáson száztagu, kokárdás bizottság fogadott.

Az üdvözlő beszédet Kopácsy, az egri kaszinó alelnöke intézte hozzájuk, mint nagy eszmék nagy terjesztőjéhez. Szavaira Kossuth Ferencz választott, kijelentvén, hogy az ő szénelyükben nem nagy emberek érkeztek az ünnepelő közönség körébe, hanem olyanok, kik kötelességüket akarják teljesíteni s kik az összetartást, az együttérzést hirdetik, melyre nagy szükség lesz, ha a régi nagy idők megújulának.

Egyet-egy eljenzs hangzott fel Kossuth beszéde után, mire a menet lassan megindult a templom felé, hol a gyászistentiszteletet tartották az elestekert.

Százötven kocsival nyit meg a menet, utánuk özönlött az egybegyűlt sokaság. Csak mozt lehetett az egybegyűlteken attekinteni. Egerből s a közeli vidékekről több ezren gyűltek össze, földművesek, iparosok, urak, uriaszonyok, kik fogatok hiányában gyalog csatlakoztak a menethez. Egész zarándokolás volt az, örökre feledhetetlen azoknak a kik látták.

A templom zsúfolásig megtelt. A főoltáron ott volt a hevesmegyei önkéntesek dicső lobogója, mely annyi gyilkos csatájában lengett egykor.

A templom közepén állott komoran és sötéten a ravatal, óriási báberkoszorúval. A koporsón egy egyszerű negyvennyolcas honvédesákö állt. A gyászmise alatt tarackklövések hallatszóttak be a templomba.

Mire után az ünnepelő közönség haditudólk hangjai mellett kivonult a csatatérre. Künn az egri dalkör a Himnusz énekelte el, majd Horváth József, a hevesmegyei honvégyelet elnöke beszélt.

Utánna Kossuth Ferencz a következő beszédet intézte a jelenvoltakhoz:

Tisztelt ünnepelő közönség!

Béke és csend van a mezőkön, a honvédek véreit beitta a haza földje; hol van a lelkesedés, mely őket a csatába vitte? hol van a honszerelem, mely könnyűvé tette számukra a halált?

Az ő sirjaik elszórva vannak a harcmezőn, hantjaikat szétmorzsolta az idő, hamvaik termékenyítik meg a mezőket, melyek zöndelve terülnek el szemünk előtt, az ő emlékekük termékenyítik meg reményeink száradó mezőjét.

Az ő emlékek oly érzelmvilágot tár fel előttünk, a mely fájdalom, ritkább és ritkább lesz a mai nemzedek keblében. Ilyen érzelmek forrásaiból képződött a történelem nagy folyója, mely egy ezredévig hordozta a magyar nemzet hajóját, a nélkül, hogy a viszonyságok árja léket üthetett volna rajta és a haza egen dülő viharok kioltották volna a fátylat, a mely a hajó útját irányítja.

Ilyen érzelmek szólalnak meg ma is az én lelkemben. A hang, a melyet bensőmben hallok, a honszerelem bujaról, örömeről, vágyairól, reményeiről beszél.

A hang a melyet hallok én, kell hogy megszöjjön az önök szívében is, kell hogy megszólaljon a kunyhók tűzhelyénél, s a paloták otthonában; kell hogy ahhoz a bíróhoz szóljon, a melyk még e földön itel szegényen és gazdagon, gyengén és hatásmason egyaránt, s a mely bírónak neve az, hogy: **lelkiismeret!**

E hang dicsőséget zeng a névtelen hősöknek, kik hiába haltak itt meg, mert hazájuk zászlóját nem vinettek győzelemre e napon. Hibás vezérlet, szétszórt felállítás, idő előtti ütközés, egység hiánya a vezérletben, s a fővezerek tavollete a harcmezőről az ütközet első fejeben, a midőn Dembinszky és Görgei, a helyet, hogy az ellenséggel szemben álló hadsereg sorában lettek volna, az egri kanonokoknál iddögáltak, (mínt ezt ők emlékirataikban magok bevallják) mind ez letépte a magyar vitézség homlokáról a győzelmi babért, de a történelem az igazságot meghozta, s az a hang, mely minden magyar keblében a lelkiismerethez szól, azt kiáltja a halottaknak, kik itt elszórva nyugosznak: **dicsőség, dicsőség a nevtelen hősöknek!**

K o s s u t h beszédére felhangzó éljenzés után következett a »Talpra magyar!« elszavalása, az egri dalkör éneke, a K o p a c s y Dezső verse, és a Marseillaise, melyet az egri dalkör énekelt el.

Az ünnepi beszédet C s i l l a g Mór mondta. A beszéd gyújtó hatású volt, tomboló lelkesedéssel fogadta a közönség, s a tetszeszaj percenkint meg-megújult.

Utánna Á b v a n y i Emil szavalta el »A kapolnai csataterem« című versét. Végül a S z ó z a t elszavalása következett s elhelyeztek a koszorukat számszerint 26-o.

A függetlenségi pártból még jelen volt a S z e d e r k é n y i Nándor és K u b i k Béla.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 31.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma kezdte meg május havi rendes közgyűlést. A bizottsági tagok már 9 óra előtt sűrű sorokban vonultak fel, mert hiszen a közgyűlés tárgyai rendkívül érdekesekek, s egy kis vihart is ígértek.

A figyelmet a tárgysorozatban az új pótdó érdemelte meg leginkább. Előre lehetett látni, hogy hosszas vita fejlődik ki körülötte. A tanács körömszakadásig harcolt — a szesz nagy kereskedés ellenzői dettó.

A gyűlés megnyitása után ugyancsak dolga volt az elnöki csengőnek. A kedélyek kissé izgatottak voltak. S i m o n f f y polgármester kétszer is igyekezett lecsillapítani a haborgó kedélyeket.

Ha egy percig sikerült is csendet csi-

nálni, a másikban már felzúgott innen is onnan is a közbekialás.

— Nem kell „gescheft“!

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk különben a következőkben számol be:

1/4 10 órakor nyitotta meg az ülést elnöklő gróf Dégenfeld József főispán, mielőtt néhány szóval jelezte a gyűlés fontosabb tárgyait.

C s ó k a Sámuel aljegyző a polgármester márczius 4-én április 1-én szóló jelentését olvasta fel. A jelentés szerint a város egészségügyi állapota a két hónapban kedvezőtlen volt. A katonai létszám Debreczen városában jelenleg 2371 ember. Befolyt a jelzett időben adóból 32851 frt 23 kr. Megemlékezett a jelentés a községi biéóságok ügyforgalmáról, valamint az építkezésekről is. A jelentés végül a halálozásokat jelentette be, ezek között elsőnek N á n a s s y László volt kir. közjegyző és virilis elhunyat említi meg.

A gyűlés a polgármester jelenését egyhangulag tudomásul vette.

K o m l ó s s y Arthur tett ezután jelentést a közgyűlési megbízások ügyhétránya tárgyában. A közgyűlés elfogadta a főjegyző proppozícióit.

Ezután áttértek a tárgysorozatban feltüntetett ügyek tárgyasára.

Az új pótdó.

Hajdu Gyula adóügyi tanácsnok felolvasta a városok és községek fogyasztási adó természetű bevételeinek ideiglenes rendezésére vonatkozó 1898 évi VI. t. cz. értelmében alkotandó szabályrendeletet. S i m o n f f y Imre emelkedett először szólásra. Mindjárt az első szót védekezésen kezdte. A miniszter az oka, hogy az ügy ezideig késelt, mert a miniszter által leküldött mintát kell okvetlenül használni.

Ezután körvonaloza azokat az indokokat, melyek a várost a szeszkezelésre bírták. Gondoskodni kellett oly indirekt bevételről, mely a hazipenzártart segítsé. Ha kedvező idő lesz, ugy szép jövedelemre számíthat a város. Különben mint nagy derűtség közt jegyezte meg, ez az üzlet jó „gescheft“ a városnak. A polgármester beszéde alatt azonban az jutott eszünkbe, hogy ha olyan kitűnő jövedelmet nyer ebből Debreczen városa, hol van a tízta nyereség kiténtetve? Benne van-e a város zárszámadásában? Nekünk ez ideig nem sikerült felfedeznünk.

Beszéde végével melegen ajánlotta a pótdó elfogadását.

S z a b ó Kálmán. Nem célja a szesz üzletet kicsinyelni, csak azt kifogásolja, hogy a város egy rizikóval járó üzlettel foglalkozik. Ezt annyira nem helyesli, hogy meg abban az esetben sem járul hozzá, ha az üzlet folyton bevétellel záródik.

Az üzlet a czégjegyző kezében van, a ki bizony sokszor cselekedhetik homlokegyenest a város érdekeivel. De nem helyesíthető azért sem, mert a város mint szeszkereskedőnek a többi kereskedőkkel kell konkurálni, mi visszaélésekre is adhat alkalmat.

Indítványozza, hogy mivel a város tekintélyével a szeszkereskedés össze nem egyeztetendő, utasítsák a tanács, hogy egy hónapon belül a közgyűlésnek javaslatot tegyen a szesznagykereskedés fentartásáról — vagy megszüntetéséről illetőleg.

S z e n t e s i János a szeszkereskedés fenntartása mellett emelt szót.

Dr. F r e u n d Jenő nem tartja sem helyesnek, sem moralisnak a szeszüzletet. A szabályrendelet pedig nem tartja tárgyalhatónak alaki okoknál fogva. K i j e l e n t i, hogy a városnak a közgyűlés határozatát ilag nem nevez ki a czégjegyzés re egyént, keresettel fogja a törvény alapján megtámadni. És tudja nagyonyó, hogy ennek eredménye lesz. A czégjegyzés kérdése nem intézhető úgy el, a mint azt a polgármester gondolja, mert hiszen a tanács nem kapott meghatalmazást, hogy önmagát jegyezze be. Papp Lászlóban pedig bi-

zik e város annyira, hogy feljogosítsa, hogy Debreczen város nevében váltókat írjon alá. Áttérve a pótdóra kijelenti, hogy nagyhatalom a szeszadó kérdése a város kezében. Hatalom azért, mert üzleti érdekből hamarosan elbáncolat azokkal a polgárokkal, a kik esetleg szeszkereskedéssel foglalkoznak. Adjon legalább garanciát a város arra, hogy az adóbeszedő közeg a város üzleti érdekét a polgárok rovasára ne basználja fel.

Indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a fogyasztási adók beszedésével a város részéről csak olyan kezelő bízathatik meg, aki a város szeszkereskedésébe egyáltalán nem folyik be, így meg lesznek óva az esetleges zaklatásoktól.

M á r k Endre kemény hangon itéli el a pálinka gescheftelést. Fel is zudultak ellene hamarosan. Kijelenti, hogy a tanács intézkedését nem csak hogy nem veszi tudomásul, sőt inkább helyteleníti. Kijelenti továbbá, hogy a szeszarusítás megszüntetése még a jelen gyűlésen tárgyalható. Kéri is az elnököt, hogy tegye fel a kérdést, miszerint kívánja-e közgyűlés a szeszfogyasztás adóját tárgyalni, mielőtt a szeszkereskedés megszüntetése, vagy további fentartásáról nem haroz? Indítványozza továbbá, hogy mondja ki a város, miszerint a kereskedés egy hónap alatt szüntessék be.

Gróf D é g e n f e l d József kijelenti, hogy Márk Endre kívánsága nem teljesíthető azért, mert ez törvényes szabály ellenes.

Dr. B a k o n y i Samu szinten éles kritikával támadja meg azt az üzletet, mely a városra nézve csak sülyedést jelent. Mert míg a város nyomdája missziót teljesít, a fűrdő pedig közegészségügyi szempontból fontos. — Ezek tehát olyan üzletágak, melyeknek létjogosultságát elvitatni nem lehet. A szesznagykereskedésről azonban ugyanezt egy szóval sem lehet elmondani. Kijelenti, hogy a magán érdekeknek a közszel való illetékepeni szemben állítása jogszünetatlan. Mert a város ily nemcsak nagy mértékben folytatja az üzletet, de egyúttal kocsmáros s itczés is. Ki nyújt arra garanciát, hogy Debreczen város neve alatt visszaélések nem fordulnak elő.

Végül kijelenti, hogy a szabályrendeletet nem fogadja el. Hasonló értelemben beszél Bihari István is.

Dr. W o l a f f k a Nándor a szabályrendeletet elfogadja ugyan, de erősen elítéli a szesz nagy kereskedést. A város jól felfogott érdekeinek szempontjából szívesen szavazza meg az 5 kr adópótdókat, de tekintve az alkohol romboló hatását s azt, hogy ilyen dolog Debreczenhez mint erkölcsi testülethez nem méltó, kívánja, hogy a szesznagykereskedéssel hagyjanak fel.

Dr. K o l a János elfogadásra ajánlja a tanács javaslatát, különben csatlakozik Szabó Kálmán indítványához.

K o m l ó s s y Arthur szólalt fel ezután. Előtt pár évvel egy közlemény jelent meg a helyi lapokban, mely a pálinka romboló hatását írta le Debreczenben. Ennek a cikknek írója ő volt. A pálinka tényleg romboló hatással van a népre, azonban az a körülmény, hogy a szesznagykereskedés kivonsul a város kezéből, nem fogja ezt a dolgot megmasítani. Nem pedig azért, mert a pálinka fogyasztás nem attól függ, hogy ki árulja és hol árulják. Legyen arról meggyőződve a közgyűlés, hogy magán vállalkozó kezében még nagyobb lesz az alkohol fogyasztás. Javasolja, hogy a közgyűlés Freund Jenő dr. indítványát fogadja el módosítva Szabó Kálmán indítványával.

Juhász Ignác szintén az üzlet ellen beszél. Kijelenti, hogy sem ő sem mások hivatalos uton nem jöhettek a mai napig a szesz kereskedés folytatásának tudomására.

Hogy ez tény, azt bizonyítja az is, hogy még Márk Endre sem tudta, Márk pedig ha ő sem tudta, akkor bizonyos, hogy senki sem tudta a tanácsosn kivül.

M á r k Endre ismételt felszólalásában kijelenti, hogy fiskális szempontból talán he-

lyes a tanács felfogása, de a morális indokok az ő nézete mellett szólnak. Azt az érvelést, hogy ha a város megszünteti a szesz kíméletét, kevesebb lesz a fogyasztás, nem fogadja el, mert ennél kedvezőbb az alkalom, annál nagyobb a fogyasztás.

Szentési János, Ábrahám László, Áron Manó és dr. Freund Jenő felszólalási után a nézők elrendeli a szavazást. A kérdést a következő képen teszi fel: Kívánja-e a közgyűlés, hogy a szabályrendelet levétesse a napirendről?

Névszerinti szavazás után 62 szavazattal 53 ellenében a határozati indítvány elvetették.

Ezután a második kérdés került szavazás alá, tudniillik az, hogy a szabályrendeletet elfogadják-e részletes tárgyalás alapjául. Az elfogadás mellett szavazott 69 ellene 49.

Tehát részletes tárgyalás alapjául a szabályrendeletet elfogadtatták.

Végre Szabó Kálmán indítványa került szavazás alá.

Egyhangulag fogadtatták el.

A gyűlést tekintettel a holnapi ünnepre csak pénteken folytatják.

H I R E K.

* **Lapunk legközelebbi száma** a holnapi Úrnapi és a pénteki rendezés szünnapi miatt csak szombaton fog megjelenni a rendesenél nagyobb terjedelemben.

* **Honvédelmi és szabadságszobor.** A tegnapi teljes tanácsülésen gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt ezen tárgyanál létre jött egy egész váratlanul mindenkit meglepő határozat, t. i. Király Gyula tanácsnok, midőn már minden indítványt leszavazott a jókedvében levő tanács, hirtelen előállt azaz, hogy állítsák fel 10.000 forintból a szabadságszobrot, de rögtön. Ezt a hevenyészett indítványt a leszavazásokban már kifáradt tanács aztán szótöbbséggel elfogadta. A mai közgyűlés még nem tárgyalta ezt a javaslatot. Mi a magunk részéről nem mondunk bírálatot még róla, de annyi tény, hogy ilyen formában és ilyen gyenge áldozatkészséggel — saját kompromittálásunk nélkül — nem lehet dönteni a szabadság-szobor kérdésében.

* **Diákkongresszus Kolozsvárt.** Érdekesnek ígérkezik a Kolozsvárti e hét folyamán tartandó diákkongresszus, melynek vendégei H e g e d ű s Sándor keresk. miniszter és gr. B e l d y Ákos kolozsvári főispán. Az ország főiskoláinak ifjúsága mindennap képviselve lesz. A nagyváradi román diákok — valószínűleg a Bolcas-ügy lelkes hívei — már eddig huszan érkeztek Kolozsvárra. — A kongresszus lelkes vezetősége sürgönyileg fordult a debreczeni ifjúsághoz, hivatkozván annak országszerte ösmert hazafiságára, kérve őket a minél nagyobb számmal való megjelenésre. — Kun Béla ifjúsági elnök buzgón fáradozik a toborzásában, — és bár még a pünkösztől vacációból nem jött össze az egész ifjúság, már eddig is sikerült egy lelkes csapatot összeszedni. Eddig a következők mennek: A d y Endre, B o r o s s Lajos, F a r k a s Imre, F r a t e r Ernő, G á b o r Jenő, Nagy Sándor, K u n Béla, M a d a r a s s y Gyula, M o c s á r y Miklós, M o h á c s y János, S i p o s Béla, V a j d a Károly és V a r ó Géza. Talán fölösleges is megjegyezni, hogy bar azon eltökelt szándékkal indulnak utána a Kollegiumi ifjúság képviselői, hogy a románok esetleges támadásai ellen szívet-lelkekkel védelmezik a magyar ifjúság ügyét, igyekezni fognak az esetleges összeütközéseket kerülni és úgy járni el, hogy az a debreczeni ösi collegiumhoz és annak ifjúságához minden tekintetben méltó legyen. Külömben is garancia erre a kongresszusra menők névsora. Részünkről sikert és eredményt kívánunk a küldötteknek.

* **Dóczi majális.** A ragyogó napsugárral, madárdallal, virággal megérkezett ez is. Minden évben olyan megszokott kedves mulatság, amelynek keresve sem lehet párját találni. Olyan ártatlan, szelíd tavaszi reggelhez hasonló színezete van az egésznek, hogy önkénytelenül kedves olvadó ábránddal: édes virággal tölti meg a szívet. A Dóczi majális minden évben kedves mulatsága a kis kurta rubás bakfis leányoknak és az ábrándos szívű gimnazistáknak, akik egy turt többre becsülnék miot világ minden fizikáját algebrájával. Az idén tulajdonképpen nem is nevezhetjük majálisnak, tudniillik június 1-én, holnap fogják megtartani a nagyerdei dobos pávilionban. Szinte már az magam előtt látom azt a sok vidám piros gyermekarcot, a keringő párokat, amint hosszán önfelédten lejtik a termet meglepedéstől boldogságtól ragyogó szemmel valami sejtelmes álomszerű érzelemben dobogó szível. Csak mulassatok! A ti mulatságotok olyan mint egy festő rózsabimbó a tavaszi nap kaczagó sugara.

* **Komjáthy új primadonnája.** Az országos Zeneakadémiában tegnapelőtt folytak le az évről vizsgák. Az akadémia növendéke volt B ó d i Ella is, a ki a jövő szezomban a mi drámai énekesnőnk lesz. Bódi Ella kisasszonyról egyik tekintélyes fővárosi lap a «Magyarország» a következő kritikát hozta: «A tegnapi vizsga során sem tapasztalhattunk valami különösen öröndetes javulást, sőt mi több, hátréztartott visszacsúszást látunk sok oly növendéknél, a kik még tavaly a legszebb reményeket keltettek. Ezek sorába tartozik B ó d i Ella is, kinek tavaly még érezenesen csengő szopránján nagy részt ütött az egyévi időköz.» Nem fűzünk hozzá kommentárt.

* **A párbajok és az ügyesség.** A nap-nap után lefolyt párbajok sok dolgot adnak a rendőrségnek, de főképen az ügyességnek. A mai napon 5 párbajügy miatt intézett az ügyesség a rendőrséghez átiratot. A rendőrség a nyomozást megindította a valószínű, hogy az újabb párbajok terheltjei fellett egy monstre tárgyaláson fog itéletet mondani a debreczeni tvszek. Külömben a debreczeni párbajbetegségnek mégis van valami haszna. Amennyiben az államfogyó szállításban Debreczen érte el a legnagyobb rekordot, hihető, hogy erre való tekintettel is Debreczen fogja megkapni az ujonnan felállítandó államfogházat.

* **A német császár levelének története.** Érdekes történet mesélnék most arról, hogyan készült a német császár levelének híres hamisítványa. Boisdeffre tábornok, a vezérkar volt főnöke ugyanis egy ízben jelen volt az oroszországi h a d g y a k o r l a t o k o n, ahol II. Vilmos császárnak is bemutatották. A német császár hosszabban tárgyalott a francia tábornokkal, de nem a tegnapi és nem a holnap háborújáról beszélgettek, hanem az apulai csatáról, e melyben Haanikal Kr. e. 216-ban tönkre tette Varro legiót. Amikor aztán II. Vilmos a hadgyakorlatról visszaerkezett Berliabé, tőle éppen nem meglepő udvariassággal levelet írt Boisdeffre tábornoknak, a melyben az apulai ütközetről mondott nézetet összegezte és új érvekkel támogatta. — A keringő hírek szerint a német császár eme sajátkezűleg írt levele szolgált volna mintaulama hamisítványok csinálásánál. melyekről a Dreyfus-ügy során beszéltek.

* **Kerekpáros egyesület a f. é. jun. hó 4-én** a nagyváradi kerekpáros egyesület által rendezendő Amatőr-Kerekpáros versenyben és vírágkorzón résztvevő, Váradra kirándulást tervez, amelyen a minél számosabb részvételre a tagokat az elnökség ezután is felhívja. A kerekpáros atrándulni szándékozók gyülekezési helye a Hungári kávéház előtti tér jun. 4-én, — a honnan indulás reggel 5 órákor. — A v a s u t o n utazni szándékozónak pedig t u d o m a s á r a hozza az elnökség, hogy az Érmihályfalván át Nagyváradra induló vonat indul hajnalban 3 órákor s érkezik Váradra fél 9 órákor. A Püspök La-

dányon át Nagyváradra induló vonat pedig fél 1 órákor délelőtt indul s d. u fél 4-kor érkezik Nagyváradra. A t. tagok fehérsapkában és egyleti jelvényvel ellátva minél számosabban megjelenni és részvételüket az egyleti elnöknel (Füvészkert u. 14 sz.) június 3. esti 8 óráig bejelenteni kéretnek. Kálmáncshelyi Zoltán egyt. h. jegyző.

* **Horánszky Nándor ünnepeltése.** A budapesti józsefvárosi polgári kör minden alkalmat megragad, hogy kifejezést adjon az ő benső ragaszkodásának, melylyel elnöke Horánszky Nándor iránt viseltetik. Mai névnapja alkalmából is egy negyven tagból álló küldöttség tisztelt nála és Glasfelder Jakab alelnök egyszerű, szívből jövő szavakban tolmácsolta a kortagok és polgártársai nevében azok jó kívánságait. Horánszky Nándor megilletődéssel fogadta a polgárság ezen ismételt bizonyítékát a már annyiszor kimutatott ragaszkodásának és a midőn ezért legbensőbb köszönetének kifejezést adott, különösen kiemelte azt, hogy a polgárság ezzel összetartása bizonyítékát nyújtja annak is, hogy a mostani valtságban hazánk főerősségét éppen a polgárság együtterzése képezi.

* **(Beküldetett.) A budapesti egyetemi életéről.** Az »Egyetemi kör«, mely a budapesti felső iskolák diákságát volna hivatva összetartani, most két pártra szakadt, melyek kemény harcot folytatnak egymás ellen. — Jelenleg az úgynevezett »Reform-párt« van az uralmon, a mely — úgy látszik — nem váltotta be ígéreteit, melyekkel az ifjúság ügyének emelését helyezte kilátásba. Ennek ellenében alakult az »Egyetemi nemzeti-párt«, mely komoly munkássággal igyekszik javítani az egyetemi életet. Programját úgy szólva e néhány sor fejezi ki: »Nem hódolunk a divatos és sokakat meglepésztő politikai, vagy i n t e r n a t i o n á l i s jelszavaknak és alkalmaknak. Ideálunk a szabadság élettel együtt megizmosodott e r k ö l c s ö k, — tőrekény, munkás h a z a f i s á g és az a komoly v a l l á z o s s á g, mely áhitattal tölti be a szíveket s megtanít a nemzeti ideáloknak áldozni...» A párt elnökjelöltje ifj. U g r o n Gábor, kinek megválasztása a jövő tanfolyam kezdetén majdnem bizonyos, mert hívei az ifjúság komoly elemeinek folytonos csatlakozásával egyre szaporodnak.

* **Állatbetegségek a megyében.** A múlt héten Hajdumegye területén a következő állatbetegségek fordultak elő: Takonykór: Földesen 3 udvaron, H.-Nánáscsón 1 udvaron, Szováthon 1 udvaron, összesen 3 községben 3 udvaron; Rühkór: H.-Hadházon 1 udvaron, Nádudvaron 1 udvaron, összesen 2 községben 2 udvaron.

* **Egy leányiskolai tanár elmozdítása.** Az apatini polgári leányiskola negyedik oszt. növendékei már régen panaszkodtak, hogy tanárjuk, Kromer Ferencz, ki végzett theologus és ideiglenesen megválasztott tanár, néha az iskolába zárja és erkölcstelen szavakkal és biztatásokkal illeti őket; a szülők erkölcsi magaviseletét pedig az iskolában a gyermekek előtt erősen bírálgatja. A szülők eleinte nem hittek gyermeküknek, de később, mikor látták, hogy a dolog rossz következményekkel járhat, fordultak az iskolaszékhöz. — Az iskolaszék tegnap tartott gyűlésén A m a n n Bálint alelnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy Kromer állásából elmozdítja és a határozatról Graf Nikáz kerületi tanfelügyelőt sürgönyileg értesíti. Kromer elmozdítása nagy feltűnést és meglepedést keltett.

* **Olympia dalcarnok.** A holt szezon egyedüli szórakozó helye a Ring sörcsarnokában levő orfeum. Az orfeum igen jól van szervezve s esténként nagy közönség hallgatja az előadásokat. A sörcsarnok tulajdonosa pontos kiszolgálásról s jó etelekről és italokról gondoskodik, szóval az orfeum megérdemelt a partolást.

* **A katonazenekar a csapó-utczai «Korona» vendéglő kerthelyiségében,** holnap c-ütörtökön, urnapjan séta-hangversenyt rendez. Jó etelekről és italokról Uhlmann Karoly vendéglős gondoskodik.

Adóemelési reminiscenciák.

Irta: **Gondy Károly,**

A főváros nem azért lett székváros, hogy egy helyben megüljön, hanem ugyan csak mozogjon, ha mozognia kell. Mozgott is tömegesen az adó felemelés ellen; különösen a Belváros polgársága zuglódot legjobban, felkérték tehát Podmaniczky báró képviselőjüket, hogy vezesse őket Lukács miniszter elé.

A miniszter a küldöttségnek adott válaszában hangsúlyozza, hogy a sérelem nem a kormány hibájából eredt, a hogy azt a sajtó hirdette, mint inkább azon ismeretlen és tájékozatlan X-ektől, kik ugyan rá vannak szabadítva hogy minden harmadik adó-szókó évben az adó présen kísérletezhessenek, de csak egy bizonyos előírt határig. Hogy most egyes polgárok túl vannak terhelve, ennek okát az illető közegek turbuzgóságában kell keresni. De különben is nem kell az ilyen essay-ktől megijedni; az egész csak próba, mert az adó felezéslási bizottság diszcrecióján lehet a sérelem igazítani.

A gentleman báró szokása szerint a megnyugtatót meleg szavakban megköszönve és a komédia végét ért. Polónyi ereszteite le a vasfüggönyt.

De nézzünk csak a kulisszák közé, ki milyen jelszó mellett lép a színpadra, és miért volt csak próbára és nem koczkára téve a polgárság vagyona.

A nemes báró nem egészen helyén fejtette, hogy a IV. kerületre mint a főváros szívére nyomasztólag hat az országos pénzügyi tespedés. Miért is fájna épen a főváros szíve, ha mi vidékiek lassan fizetünk adót? És miért karpótolja a belváros a mi deficitünket? Nincsen ebben logika, sem ratio.

Hanem, igenis hat az ötven ház hamoros kisajítása az örületes szabályozás végét. A fővárosi hazipénztár folyamodik az adópénztárhoz.

A miniszter ilyenkor rendesen engedélyt ad a gyűjtésre és újra engedi aztán az adó többi-ter.

Sok más-más elfér abban a lapos kétkönyvben!

Tudjuk, hogy Podmaniczky br. a belváros képviselője egyúttal a fővárosi szabályozási bizottság elnöke. Így megtörtént, hogy mint doppelgänger maga ellen vezette a küldöttséget.

Hogy aztán a kivető a maga józan belátása után 300—400%-tel emeli a vagyonsabb adóját, annak is meg van a maga alapos oka, melyet egyenesen a spiczli-rendszerben kell keresnünk. Ha már tájékozatlan az új adó felügyelő, de nem tájékozatlan az alantas közege, a magyar fináncz-örangyal, ki a polgárok vagyona felett az utolsó kapucziáig örködik. — Ravísi könnyen a lelke, a csekély fizetés, ha a felszigazott adótöbblet kimutatása után szedi a jó remunerációt. Bizony kimélni keliene, a már annyira megsarczott polgári közvagyonot, ha meg a heverő tőke után követelik a kamatot.

Az állam szemében bűn a vagyonosodás, mert lepton nyomon bírságolja a vagyongyűjtőt. És még is hogy üldözi a kommunizmust?!

Mindig adó reformmal biztatnak, pedig ettől sem várhatunk jobbat, ha nem rosszabbat. Az adót rendesen mint a gyermek ruhát inkább bővebbre szabják, sőt itt-ott a növekedés eshetőségére számítva, még behajtasokat is eszközölnek.

Csak avval az istentelen adó bevallási esküvel ne ingerne bűne a jámbor polgárságot? Ugy is oly alant áll az eskü szentsége; mit ér az eskü, ha a gyóntató bíró maga legbűnösebb?!... nem veszi figyelembe, mert tudja, hogy az mind hamis.

Kar az esküt így profanizálni. Bevallás alapján a nagy kereskedő 200 forint és a kis iparos, ki semmi tiszta jövedelmet be nem vallhat, az is 60—70 forintot fizet keresési adóban. Hat ez arany? Nálunk még a koldus is mint fő k o l l e k t a n s fizeti adó filéit.

Podmaniczky br. és Lukács miniszter látszólag ellenlábás fellépésükből kiviláglik, hogy valamin közös ügyeink elintézésében a két fejű sas az irányadó: úgy az abszolút magyar polgári érdekeink megóvására is két címeres főre van szükségünk.

Vajjon meddig próbálkoznak?!... Meddig tesszük próbára a nemzet türelmét?!...

Simli Mariska újabb históriája.

— Áttérésének története. —

Kassa, máj. 31.

Néhány nap előtt közöltük, hogy Simli Mariska, ez az excentrikus leány, a mi jó ismerősünk, a ki úgy látszik, Kassán telepedett meg, miután letette az érettségi vizgatópapi öltönyével keltett feltűnést, megalapította a „S á r b o g á r d i v i l á g l a p - o t”, mely a második száma után beszünt. Graczbán és más helyütt összeütközésbe került a rendőrséggel, Székesfehérváron áttért a zsidó hitre.

Nem tudjuk, hogy igaz-e ez a hír, de tény, hogy Simli Mariska kérte a budapesti főrabbit, hogy vegye fel a zsidó vallás kötelekébe, de a főrabbi ezt a kérelmet megtagadta.

Simli ugyanis levelet írt dr. Kohn budapesti főrabbinak, a melyben előadja, hogy semmiféle önző érdek nem vezeti őt, hogy zsidó legyen, hanem az az igazi humanitas és morál, melyet annyiszor csodálni és tisztelni alkalma volt.

Kéri a főrabbit, vegye fel a zsidók közé s igéri, hogy a zsidó vallást előszeretettel fogja tanulmányozni. A főrabbi erre a következő levelet intézi hozzá:

Budapest, 1869. máj. 18-án.

J. Simli Mariska k. a.-nak

Kassa.

A zsidóság csak olyanokat vesz fel kebelébe, kik tiszta meggyőződésből térnek át; de ezt a meggyőződést nem tételezhetem fel olyan emberről, ki, mint Ön írja, csak most akarja tanulmányozni a zsidó hitet. Hasonló esetekben az illetőknek rendszerint azt mondom: „Maradjon ott, a hova születése következtében került.” Ugyanezt ajánlom önnek is.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Kohn.

Simli ennek daczára újabb kísérleteket tett, hogy Budapesten áttérhesen, de hasztalanul. Tervét, úgy látszik, Székesfehérváron sikerült megvalósítani.

(Hordja-e aztán tovább a reverendát, vagy káftánt és pájeszt fog viselni? . . .)

Főranguk műkedvelő előadása Perbenyiken.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, máj. 31.

Mint általában tudva van, Bodrogközön a múlt héten megalakult egy nőgyűlés, melynek különösebb célja: a társadalom szorosabb összefűzése, iskolás gyermekeknek részben segélyezés, részben jutalmazása, szegényeknek istapolása, a háziipar fejlesztése, népkönyvtárak felállításai stb.

E célok elérésére szükséges jövedelem és alaptőke megszerzéséhez vezetett programjába vette időközönként nagyobb szerű előadások stb. rendezését, melyek közül egyet most valószínűleg meg Perbenyiken tényes erkölcsi és anyagi eredménnyel.

Dr. Mailath Józsefnek itteni Nyesés nevé, régől fogva híres erdőskejét, melyet — a különben is kedves helynek mintegy regé-

nyesebb színezetet kölcsönözve — a márvonala szeli keresztül; közepén a perbenyiki állomással: Zemplén közeli vidékéről a messzebb vármegyéből is idejött előkelő közönség töltötte meg.

Az előadások a vasuti állomástól északnyugatra fekvő s e célra Mailath gr. által nagy áldozattal kibővített, minden igénynek megfelelő színpad és nézőtérre átalakított nagy teremben folytak le.

Arról értesülünk, hogy úgy az előadás, mint a mulatság fényesen sikerült, — mert Zemplén, Szabolcs, Ung, Abaujmegyéből és Budapestről érkezett vendégek száma meghaladta a 400-at.

Az előképek és szindarabok előadása 11 óra utánig tartott.

Az előadások után szintén egy alkalomból épített helyiségben társas vacsora volt; a melyet hajnalig tartott táncz követt. A vacsora alatt lelkes köszöntők hangzottak el, Bencsik főszolgabíró Mailath grófné és a nőgyűlésre, Sennyey István báró Hornyay Diószeghy főrendezőkre, továbbá a szereplőkre és a tavolról jött vendégekre üritette poharát; végül Dókus Gyula az előképek tulajdonképeni rendezőjét Sennyey Mici bárónt éltette, a bárónt harsányan megajánozták és megtapsoltak, midőn köszönetet mondott a jelenlévőknek és szereplőknek türelmükért és bocsánatot kért, ha esetleg a rendezés alkalmából türelmetlenekre kissé túlszigoru volt.

A jelen voltak közt a következőket sikerült följegyezni:

B. Waldbott Frigyesné és leánya, B. Vecsey Béláné, Forgách Lászlóné, B. Sennyey Gézané, Hammersberg Jenőné és leánya, Dókus Ernőné, Liphay Béláné és leánya, Szerviczkyne, leánya és Kubiny Róza, Meczner Gyuláné és leányai, Matyasovszky Kálmánne és leánya, Szerdahelyi Vincéné és leánya, Bernáth Aladárné, Jarmy Imrené és leányai, Bencsik nővérek, Thuránszky Lászlóné, Görgey Béláné, Czilur Lászlóné, Erős Györgyné, dr. Laczay Lászlóné és leánya, dr. Hornyay Béláné, Göcze Sarolta, Kendeffy szül. Inkey Ella és leánya stb.

Férfiak: Eszterhazy Gyula gróf, Gercey Pál, B. Schall Ferencz, Dókus Ernő és Gyula, Meczner Gyula, dr. Lóczy László, Czilur Örnagy, Péchy Kálmán gf. b. Vecsey Sándor és Béla, b. Waldbott Ede, b. Mattendoidl, gf. Berchtold Kázmér, Liphay Béla, Jarmy Imre, br. Fischer Lajos, Horthy Zoltán, Salamon Andor, Brodsky fhadnagy, b. Sennyey Béla, Géza, István, Miklós, b. Jordan, Ord, György huszártisztek Nyiregyházáról.

A közönség kényelméről a legelőzékenyebb módon Mailath gróf gondoskodott részben a saját helyiségében, részben pedig a m. a. v. vezetőségénél kieszközölt azon előzékenység által, hogy az állomás váró termet s néhány salon-kocsit a nőgyűlésnek ez alkalommal átengedett.

Az előadások jövedelme idáig 1250 forint.

A nazarénus vallomása.

Debreczen, május 31.

A nazarénusok aradmegyei Rómájában: Zimándközön történt. Eltemették a Kisházi Mihály feléségét. Egyik sem volt nazarénus: sem a férj, sem az asszony. Mikor estenden Kisházi uram a hitvese utáni fájdalommal a szívében, könnyező szemekkel a temetőből visszaérkezett a portájához, ott találta a háza előtti lóczán S ü t ő Józsefet, a ki nagy alázatosan állott fel előtte és kalapot emelve mondta:

— Egy kis beszédem lenne kigyelmeddel.

— Kérüljön kend hát beljebb, válaszolt Kisházi.

— Itt is elvégezhetjük. Kigyelmed is tudja, hogy már régen hívő vagyok, de a gyülekezetbe nem léphettem be, mert egy bűn feküdt még a lelkemen. Hát most attól is megtisztulhatok, mert megjött az ideje. Vallást te-

szek kig
igazság
nazareth
rossz
Megkivár

Cs
zarénus.
hajadon
szerre el
felragad
a mikor
de, csak

Az
ahol még
lefogtak
volna me
Fel
azért me
bőrend
sérü-ései
gyógyula

Az
kir. elia
ho 25-
pénztári
állampén
összege

A
Times-
csatásat
töz-dén
a kért
alairni.

Sv
A svéd
alapján
következ

Öntött va
Nyers va
Bezemert
Kovacsolt

A t
mai a kő
Önt
1897-ben
41.600.)

Ny
1892-ben
109000.

Bess
1897-ban
803000)

Kov
1097-ben
55500)

A
mutatja:

Öntött va
Vas ruda
Nyers va
Kovacs. v
Drót

Fo

3 frt

szek kigyelmednek róla, aztán büntessen meg igazság szerint, vagy bocsásson meg, mint a nazárethi Jézus is mindeneket megbocsátott. Rossz ember voltam, elkivántam a másét, Megkivántam a kiegyelmed hitestársát...

Csak éppen eddig ért a mondással a nazaréus, aki mellén keresztbe tett kezekkel, hajdon fővel állott Kisházi előtt, akinek egyszerre elborította a vér a szemét, mikor az felragadott egy husángot, akkor sem mozdult, s mikor csattant a fején és megrogyott a téréde, csak annyit mondott:

— Az igazság ez...

Aztán legurult véres fejjel a lócza mellé, ahol még néhány ütés érte, míg a szomszédok lefogták Kisházit, aki bizonyára agyonverte volna meghalt feleségének a kedvesét...

Feljelentést ez ügyben senki sem tett, de azért mégis a bíróság elé kerül, mert hivatalból rendelték el a vizsgálatot, miután Süő sérülései felette súlyosak s több hét: kell felgyógyulásához.

KÖZGAZDASÁG.

Az államvasutak jövedelme. A m. kir. államvasutak igazgatósága f. évi május hó 25-én ötszazezer forintot szállított be pénztári fölség gyanánt a m. kir. központi állampénztárba. A folyó évi beszállítás egész összege kereken hat millió frtot tesz.

A japán kölcsön bajai. A „Financzial Times” jelenti, hogy az új japán kölcsön kibocsátását kedvezőtlenül fogadták a londoni tőzsdén és az általános vélemény az, hogy a két összegnek 25 százalékát fogják csak aláírni.

Svédország 1898 évi vastermelése. A svéd vasgyárosok szövetségének jelentése alapján Svédország 1898-iki vastermelése a következő:

	Tonnákban		
	1897	1898	különb.
Öntött vas	533 800	522 200	11 600
Nyers vas	189 000	197 700	8 700
Beczemer aczél	107 500	102 400	5 100
Kovácsolt vas	160 800	151 500	8 300

A tíz utolsó év termeléseinek közép-zámai a következők:

Öntött vas. 473 700 tonna (maximum 1897-ben 533 800 tonna, minimum 1889-ben 41 600.)

Nyers vas. 210 600 tonna (maximum 1892-ben 235 400 tonna minimum 1896 — 109 000.)

Bessemer aczél 939 000 tonna (maximum 1897-ben 1 153 000 tonna, minimum 1889-ben 803 000)

Kovácsolt vas. 99 000 tonna (maximum. 109 700 tonna minimum 1889-ben 55 500)

A Vaskivitel a következő arányokat mutatja:

	Tonnákban		
	1897	1898	különb.
Öntött vas	73 300	91 700	18 400
Vas rudak	6 900	9 000	2 100
Nyers vas	19 200	18 300	900
Kovács. vas	163 100	164 900	1 800
Drót	56 600	55 000	1 600

Vaslemez	3000	3000	—
Szögek	2300	2600	300

A svéd vasgyárosok szövetség a statisztika közzétételevel egyidejűleg konstatalja a svéd vasipar óriási haladását.

Sertés vásár.

Sertés létszám: 1899. évi május 28-án — volt készlet 47.426 darab, 1899 május hónap 28-án felhajtott 197 drb, 1899 május hónap 28-ik napján elszállított 550 drb 1899 május hó 30-ik napjára maradt készletben 47.073 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Nyilt-tér.*

Tisztelet Szerkesztőség!

A »Debreczen« f. é. Május hó 29-iki számában a »Nyilt-tér«-ben egy nyilatkozat jelent meg a »Debreczeni Faárurakár Szövetkezet« ellen, melyben ismételtetik azon aljas támadás illetve gyanúsítás, hogy az igazgatóság az üzlet vezetésénél különféle tiltott üzelmeket követett el.

A cikk írója a nagy közönség és a részvényesek előtt alig ismert, kétes existencia, aki mint magát kifejezi: önmaga iránti kötelességből hozza az érdekeltek tudomására, hogy a feljelentését elutasító törvényszéki végzést a kir. tábla megváltoztatván: »a fényesen rehabilitált igazgatóság ellen a vizsgálatot elrendelte.«

Nem kívánunk cikkíróval polemiba bocsátkozni, ő csak egy báb, mit alattomos kezek rángatnak, de intézetünk jó hírneve s az igazság érdekében nem hallgathatjuk el, hogy a cikk azon állítása, miszerint a kir. tábla az igazgatóság ellen a vizsgálatot elrendelte, *valótlan* s a közönség félrevezetésére s intézetünk megkárosítására irányzott rágalom, melyet itt a leghatározottabban visszautasítunk és közöljük a kir. ítéltő tábla 1275—1899. sz. a. hozott végzést egész terjedelmében:

Végzés: »A kir. ítéltő tábla a kir. törvényszék végzését megváltoztatja, a följelentést intézkedés nélkül hivatalból visszautasíthatónak nem találja és a kir. törvényszéket arra utasítja, hogy az 1800 frt adó tartalek felől a feljelentésben előadottakra az abban megnevezett szövetkezet képviselőjét hallgassa meg és a kifejlendőkhez képest az eljárás megfelelő kiegészítése és az esetleg szükséges bizonyíték kivétele után hozzon az 1881. évi 3269. sz. ig. min. rendelet 50-ik §-a alapján új határozatot.«

Nem kívánunk szavakon nyargalni, de azt a legközönségesebb felfogásu ember egyszerű tekintetre is megértheti, hogy itt vizsgálatról szó sincsen. Az igazgatóság rendkívül örülne, ha az elrendelt kihallgatás minél hamarabb megtörténnék, mert ennek folytán a vád azonnal megsemmisül.

A kérdés egvedül abban áll: mi történt az 1896 ik évi 1800 frt adó tartalekkel? Mely kérdésre egyszerű felelet az, hogy az 1800 frtból 800 frt az adó kiegyenlítésére fordított, 1000 frt pedig a ketések tartalékára iratott. Átiratott pedig azért, mivel 1897-ben a közgazdasági bírósághoz intézett adóügyi felebebesünk folytán adónk mennyisége fix-összegben megállapítván, az ok, mely miatt 1800 frtot adó tartalekba helyeztünk, megszűnt.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Ezen körülmény a törvényszék által jóváhagyott s minden részvényesnek megküldött mérlegeinkben határozott tételekben ki van tüntetve s az 1896. és 1897-iki mérlegek összehasonlítása folytán megállapítható.

Minélfogva kétségtelen, hogy az egész hajszu és aljas támadás nem egyéb, mint nemtelen bosszu kifolyása a miatt, hogy Debreczenben sikerült biztos pozíciót elfoglalnunk a faültet terén.

És itt a közönség tájékoztatása céljából felemlítjük, hogy mi ismerjük azokat, a kik a mult év december havában ellenünk megjelent Popper-féle cikkeket színes irónnal aláhuzva elküldötték mindazon fűrésztulajdonosoknak és fakereskedőknek, kikkel itthon Magyarországon, Erdélyben, Galicziában s Ausztriában üzleti összeköttetésben vagyunk és a kik a P.-féle cikkeket is értelmi szerzői.

De kijelentjük azt is, hogy nem akarunk elébe vágni a bíróság határozatának s nyugodtan nézünk annak intézkedése elé s nem késünk az eredményt annak idején nyilvánosságra hozni

Végre megjegyzésével annak, hogy mai napon a helybeli törvényszékhez beadványt intéztünk, melyben kértük, hogy említett kihallgatást mielőbb foganatosítsa, mert mi minden jogorvoslat mellőzésével lehetőleg gyorsan kivanjuk ez ügy befejezését s az igazság kiderítését; kijelentjük, hogy az ügy végleges bírói elintézése után ugy a nyiltan támadó cikkíró ellen, kinek veszíteni valója nincsen, valamint a homályban rejtőző névtelen rágalmozók ellen a bűnvádi feljelentést meg fogjuk tenni.

Debreczen, 1899. május 31.

Tisztelettel

Az Igazgatóság.

Tisztelet az érdemek!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak, Neunkirchen, Bécs mellett, Altonából 1897. aug. 11-iki kelettel írják:

Már 70 éves vagyok és 10 év óta csukló rheumatismusban szenvedek, éppugy hámrhoidalgöröcsben és nem találtam segítséget. Csakis az ön Wilhelm-féle antiarthritikai és antirheumatikus vértisztító teája 3 hét alatt meggyógyított szenvedésemtől. Önnek és a grófnénak, kinek tudósítását az ujságokban olvastam, legjobb köszönetemet mondom.

Teljes tisztelettel

Ackermann Kristóf.

magánzó,
Altona, Hamburg mellett,
Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszerárban.

A ki tartós és

erős öltönyöket

jutányos áron akar vásárolni, az szabómestere által csak a

Stikarovszky János, Budapest

(V., Erzsébet-tér 16. szám)

czégek mintakártyáit hagyja előmutatni. Ezen czégek szigorúan szolid üzletvezetése kezkesedik a kielégítő kiszolgáltatásért. Sem magas rabatok, sem másféle megvesztegetések által nem szerzetnek vevők. — Szaklap szabóknak ingyen.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Henneberg G. selyemgyári, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legújabb mintázat s színekben,

Hirdetmény.

Hivatkozva Egyház-tér 3. szám alatt szerzett jó hírnevemre, van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy újból

Varga-utca 23 sz. alatt

a mai kornak megfelelőleg

Vegyszeri ruha tisztító

és

javitó intézetet nyitottam.

Elvállalok tisztítás és javításra mindennemű férfi, női ruhákat, pipere és háztartási cikkeket, sokkal jutányosabban és szebben elkészítek, mint bárhol is. Kivonat az árszámításból:

Egy férfi öltöny 1.20-tól 1.60-ig.
Női ruha 80 krtól 2.50-ig.

Magamat továbbra is a n. é. közönség pártfogásába ajánlván

kiváló ti-ztelettel

SÉLLYEI JÓZSEF.

Neveben Bozóki János jó hírnevű óras Egyház-tér 3. szám alatt munkát elvállal.

Levelező lapon vett értesülésre azonnal megjelenek.

Szabadalmazott drótüveg

legjobb anyag felső világításra, padlózat és gyárlaknak, különböző erősegekben 1.75 quadratméter nagyságig.

Különös előnyök: Legnagyobb törési biztonság, átütés és áttörés ellen, az unott drótröstély elesik, tűzbiztonság a legmagasabb fokig, esetleges törésnél sűrűn maradása, mivel a drótszövés az üveget erősen együttartja, igen világos átlátszó, ezelőtt sohasem látott világító hatás. Sok állami- és magán épületeknél nagy mérvben legjobb hatással használatban. Számos bizonyítvány, prospectus és minta szolgálata.

Üvegöntvény, Padozatlemez járható felsővilágítással átjárók, földalatti folyosók vagy vasuti alagutat megvilágításra, határozott mennyiségekben, sima vagy mintázott felületeken, fehér, félféhér (Kb. 30%-al olcsóbb, mint a rendes nyers üvegöntvény) és színes drótfonat vagy anélkül.

Üveg-tégla és üveg gerincz-tégla

különböző nagyság és alakban.

Action-Gesellschaft f. Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens

Neusattl bei Elbogen (Böhmen).

Más készítmények: minden faj üvegekben. Üveg záruk. Belgia és német faj táblaüveg. Üveg öntvény formázott üveg. (Szabad. üvegbetű.)

Legjobb francia mosószer

LESSIVE PHÉNIX

Phénix-mosószer.

J. PICOT szabadalma **PÁRIS.**

A fehérnemű fenntartására és szépítésére.

Legjobban moshatunk mindent szappan, szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért.

Klórmentes!

LESSIVE PHÉNIX

Kapható: eredeti csomagokban minden fűszer- és gyógyszer kereskedésben.

GYÁR: Osztrák-Magyar Monarchia részére VÁC.

A ki tartós lodent

és

divatszövetet
férfi ruháknak

venni óhajt, bizalommal forduljon a

Kastner & Öhler, Graz

c z é g

posztó-osztályához.

Minták díjmentesen.

A borszéki borviz a savanyvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdelben, Csikmezyében, a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama: Jun. 15.—Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgató ág által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós, Görög vállalkozóknál Sz.-Régen.**

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyvizek királya, megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, Debreczenben: **Csanak József, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza és Pélegházi János** utaknál.

Fürdőre, borviz üzletre nevez minden felvilágosítással, prospectussal, arjegyekkel szolgai

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és távirda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Clyton & Shuttleworth
Váci-körút 63. sz.
Budapest
mezőgazdasági gépgyárak
által a legjutányosabb árak mellett ajánljának.

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgépek, jöhere-cseplők, tisztító-motók, aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek
szecskavágók, répvágók,
kukoricza-morzsolók,
darálók, őrlő-malmok,
egyetemes acél-ékek.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kinyomtatva ingyen és díjmentesen küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezer hírneves háziszér ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésnek alkalmazatik küszvényéni, csúznál, tag-szagatásnál és meghűtéséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszér, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árbán majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

